

Spelen is leren (K1377)

Servicedocument - Afnamevorm: Portfolio-opdrachten + Presentatie/CGI

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-03

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
<https://exalo.nl>

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Bedenkt en organiseert ervaringsactiviteiten voor spelen	
Complexiteit:	Elk kind is anders en heeft andere behoeften. Dit onderkennen en faciliteren in het vrije spel van het kind* is wat dit werk complex maakt. Hiervoor is specialistische kennis nodig van de betekenis van vrij spelen voor het kind en hoe dit optimaal begeleid kan worden. * Onder 'vrij spel' valt met name ook het vrij bewegen en het gebruikmaken van alle zintuigen.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar is er verantwoordelijk voor om te achterhalen hoe het kind al spelend de wereld ontdekt en hoe daarbij optimaal aan te sluiten op basis van diens kennis en ervaring. Dit gebeurt in overleg en afstemming met de andere betrokkenen (met name collega's, de leidinggevende en ouders/verzorgers) waarbij de beginnend beroepsbeoefenaar kartrekker is.
Examenvorm:	Portfolio met een eindpresentatie of met een CGI. De docent of examinerator kan kiezen voor de eindpresentatie of het CGI.

Werkproces: D1-K1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Bedenkt en organiseert ervaringsactiviteiten voor spelen	De student bedenkt en organiseert ervaringsactiviteiten die het vrije spel van jonge kinderen stimuleren en documenteert dit proces volgens de gestelde eisen	- Bepaal het doel van de activiteit - Kies geschikte materialen en ruimte - Plan de activiteit en stel een schema op - Informeer collega's en ouders over de activiteit - Bereid de materialen en omgeving voor - Voer de activiteit uit volgens planning - Observeer het spelgedrag van de kinderen - Documenteer de waarnemingen en ervaringen - Evalueer de activiteit en pas indien nodig aan - Reflecteer op het proces en de resultaten - Verzamel bewijsstukken van de activiteit - Leg vast welke ontwikkelingsdoelen ondersteund worden - Zorg voor een overzicht van gebruikte materialen en ruimte - Maak een verslag van de activiteit inclusief foto's of tekeningen - Bespreek de activiteit met	- Activiteit is passend bij de ontwikkelingsfase van het kind - Documentatie bevat minimaal observaties en reflecties - Materialen en omgeving zijn veilig en geschikt - De activiteit ondersteunt vrij spel en ontwikkelingsdoelen - Bewijsstukken zijn compleet en overzichtelijk

		collega's en ouders - Bewaar alle bewijsstukken en documentatie zorgvuldig	
--	--	--	--

Werkproces: D1-K1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Bedenkt en organiseert ervaringsactiviteiten voor spelen	De student organiseert een passend vrij spel voor jonge kinderen en evalueert de effectiviteit ervan om de ontwikkelingsbehoeften te ondersteunen	- Bepaal de doelstellingen van het vrij spel - Kies geschikte materialen en ruimte - Plan de activiteit(en) en stel een tijdschema op - Informeer collega's en ouders over het doel en de aanpak - Bereid de omgeving voor op het vrij spel - Observeer het spelgedrag van de kinderen - Stimuleer en begeleid waar nodig - Verzamel observaties en feedback - Evalueer de activiteit(en) op basis van de verzamelde gegevens - Pas het aanbod aan op basis van de evaluatie - Documenteer de organisatie en de uitkomsten - Bespreek de resultaten met collega's en ouders - Reflecteer op eigen rol en handelen - Verwerk verbeterpunten in toekomstige activiteiten - Onderhoud de materialen en omgeving	- Duidelijke beschrijving van de doelstellingen - Passende materialen en omgeving - Logische planning en voorbereiding - Observaties en feedback verzameld en geanalyseerd - Verbeterpunten geïdentificeerd en toegepast - Reflectie op eigen handelen en rol

		- Rapporteer over de organisatie en evaluatie in het portfolio	
--	--	--	--

Werkproces: D1-K1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Bedenkt en organiseert ervaringsactiviteiten voor spelen	De student organiseert en evalueert ervaringsactiviteiten die het vrije spel van kinderen stimuleren, gericht op hun neurologische, psychologische en motorische ontwikkeling, en betreft hierbij ouders en collega's waar nodig.	- Bepaal de doelstellingen voor het vrij spel - Ontwerp activiteiten die aansluiten bij ontwikkelingsbehoeften - Zorg voor een geschikte inrichting van de ruimte - Betrek collega's en ouders bij de planning - Voer de activiteiten uit volgens plan - Observeer het spelgedrag van kinderen - Evalueer de effectiviteit van de activiteiten - Pas het aanbod aan op basis van observaties - Documenteer de resultaten en bevindingen - Bespreek de uitkomsten met collega's en ouders - Reflecteer op eigen rol en handelen - Verwerk feedback in toekomstige activiteiten - Zorg voor een veilige en stimulerende omgeving - Stimuleer spontane ervaringen van kinderen	- Duidelijke omschrijving van doelstellingen - Activiteiten afgestemd op ontwikkelingsbehoeften - Inrichting van de ruimte passend bij het aanbod - Betrokkenheid van collega's en ouders aantoonbaar - Observaties en evaluaties volledig en onderbouwd - Reflectie op eigen handelen en verbeterpunten - Veiligheid en stimulering duidelijk geborgd

		- Onderbouw keuzes met kennis over ontwikkelingsfases - Rapporteer over het proces en de resultaten	
--	--	---	--

Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle werkprocessen	Beoordeling totale portfolio	De examinerator beoordeelt het portfolio op basis van een enkele criteria om de kwaliteit en kwantiteit te controleren. Als dit is goed bevonden kan met het beoordelingsmodel het portfolio inhoudelijk worden beoordeeld. Hierna wordt de presentatie of het CGI gehouden en beoordeeld. Beoordelen gebeurt aan de hand van een puntenschaal: - O = onvoldoende (0 punten). Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals gewenst is in de beroepspraktijk. - V = voldoende (1 punt). De uitvoering van het criterium voldoet aan het niveau dat van de beginnend beroepsbeoefenaar kan worden verwacht. - G = goed (2 punten). De uitvoering van het criterium is bovengemiddeld goed en daarmee meer dan de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen of kunnen. De behaalde punten worden opgeteld. Met de omzettingstabel wordt er een eindcijfer berekend (eventueel met OVG-schaal).

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle werkprocessen	Het examen bestaat uit het de portfolio-opdrachten en een mondelinge toelichting van de portfolio-opdrachten. De examinerator bepaalt de tijd en locatie van de toelichting. De docent kan kiezen in welke vorm het examen wordt afgenomen, eventueel in samenspraak met de student: - Portfolio met een eindpresentatie - Portfolio met een CGI	De examenkandidaat bereidt een presentatie voor over zijn portfolio. Hij krijgt onder andere vragen over wat hij heeft gedaan in het portfolio, welke keuzes hij heeft gemaakt en wat hij heeft geleerd. De vorm waarin de kandidaat de toelichting geeft, wordt van tevoren bepaald ((online) presentatie of CGI). De beoordeling van de toelichting vindt plaats aan de hand van een beoordelingsformulier.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: <https://exalo.nl/ons-concept/>

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

→ <https://exalo.nl>

→ info@exalo.nl